

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ

ФАКУЛЬТЕТ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА
КАФЕДРА ХОРОВОГО ДИРИГУВАННЯ ТА АКАДЕМІЧНОГО СПІВУ

МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ СПЕЦІАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

Програма та навчально-методичні матеріали
для здобувачів 4 курсу

галузь знань 02 «Культура і мистецтво»
спеціальність 025 «Музичне мистецтво»
освітньо-професійна програма «Академічний спів»
перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Харків, 2024

УДК 784:378.147](073)

М 54

Друкується за рішенням науково-методичної ради ХДАК
(протокол № 13 від 29.04.2024 р.)

Рецензенти:

Вікторія Гіголаєва-Юрченко кандидат мистецтвознавства, старший викладач кафедри хорового диригування та академічного співу Харківської державної академії культури.

Наталія Полікарпова кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри сольного співу та оперної підготовки ХНУМ імені І.П. Котляревського

Укладачі:

Олена Смирна викладач кафедри хорового диригування та академічного співу
Лія Третьякова викладач кафедри хорового диригування та академічного співу

М 54 Методика викладання спеціальних дисциплін : програма та навч.-метод. матеріали для здобувачів 4 курсу першого (бакалавр.) рівня вищої освіти, спец. 025 «Музичне мистецтво», освітньої програми «Академічний спів» / М-во культури та інформ. політики України, Харків. держ. акад. культури, Ф-т музичного мистецтва, Каф. хорового диригування та академ. співу ; [уклад.: О. Ю. Смирна, Л. В. Третьякова]. Харків : ХДАК, 2024. 21 с.

УДК 784:378.147](073)

Зміст курсу розкриває методологічні, методичні, організаційні і технологічні засади з предмету «Методика викладання спеціальних дисциплін», методичні рекомендації до індивідуальної й самостійної роботи здобувачів, орієнтовний рекомендований репертуар та ін.

Для викладачів, бакалаврів спеціальності 025 «Музичне мистецтво», ОП «Академічний спів», для слухачів системи підвищення кваліфікації та післядипломної освіти.

© Харківська державна академія культури, 2024

© Смирна О.Ю., 2024

Третьякова Л.В., 2024

**Програма навчальної дисципліни
«Методика викладання спеціальних дисциплін»**

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів – 3	<p align="center">Спеціальність</p> <p align="center">025 Музичне мистецтво</p> <p align="center">Освітня програма: Академічний спів</p>	Обов'язкова	
Розділів – 2	<p align="center">Спеціальність</p> <p align="center">025 «Музичне мистецтво»</p>	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 120		4й	
		Семестр	
		7-й	8-й
		Лекції	
		26 год.	26 год.
		Семінарські	
		4 год.	4 год.
		Практичні	
		Самостійна робота	
		60 год.	60 год.
		Індивідуальні завдання:	
		год.	
		Вид контролю:	
		екзамен	екзамен

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить:

для денної форми навчання – 0,5 (30/60)

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Навчальний курс «Методика викладання спеціальних дисциплін» є базовою дисципліною для підготовки студентів академічного співу. Зміст курсу висвітлює основні положення роботи зі студентами середніх спеціальних навчальних закладів з таких предметів: сольний спів, клас ансамблю, постава голосу (диригенти, бандуристи), методика навчання співу, культура мови, охорона дитячого голосу, методико-виконавчий аналіз, педагогічна практика, історія виконавства.

«Методика викладання спеціальних дисциплін» є важливим чинником усебічної професійної підготовки студентів у вищих музичних навчальних закладах. «Методика викладання спеціальних дисциплін» сприяє розвитку у студентів, ерудиції, комунікативності, здатності до імпровізації, педагогічного мислення.

Метою навчальної дисципліни є – оволодіння студентами сучасними методами та формами викладання дисциплін зі співу у середніх навчальних закладах, виховання потреби систематично поповнювати свої знання та творчо їх застосовувати у практичній діяльності.

«Методика викладання спеціальних дисциплін» є підсумковим предметом комплексної підготовки студентів до самостійної педагогічної діяльності важливим етапом закріплення навичок, знань та умінь. ;

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- розглянути зміст та завдання курсів спеціальних дисциплін вокального циклу та принципи побудови навчального плану дисципліни;
- оволодіти методичними принципами викладання лекційних та індивідуальних занять;
- висвітлити принципами вибору репертуару з сольного співу, постанови голосу, класу ансамблю та педагогічної практики;
- оволодіти методичними прийомами подолання недоліків у професійній діяльності студента-вокаліста;
- удосконалити змістовну і методичну сторону окремих курсів;

- ознайомитися з науково-теоретичною літературою та літературою вокального фонду.

Загальні та фахові компетентності:

<p>Загальні компетентності</p>	<p>ЗК2 Знання та розуміння предметної області та розуміння музично-професійної діяльності</p> <p>ЗК5 Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК14 Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.</p> <p>ЗК18 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях, осмислювати власний досвід та передавати його іншим у процесі викладання</p> <p>ЗК20 Набуття гнучкого та креативного способу мислення, яке дає можливість зрозуміти, розв'язати та науково осмислити проблеми та задачі, які стоять перед фахівцями з музичного мистецтва в умовах сучасних творчо-мистецьких реалій.</p>
<p>Фахові компетентності</p>	<p>СК4 Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва.</p> <p>СК5 Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології музичного мистецтва, зокрема світового та українського диригентсько-хорового мистецтва.</p> <p>СК11 Здатність оперувати професійною термінологією</p> <p>СК18 Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.</p> <p>СК26 Здатність креативно мислити відповідно до нових викликів, генерувати ідеї, бути рішучим у провадженні передового досвіду в музичному навчанні.</p>

3. Заплановані результати навчання

Програмні результати навчання

Програмні результати навчання	<p>РН 4 Аналізувати музичні твори з відокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.</p> <p>РН 7 Володіти методами опрацювання музикознавчої літератури, узагальнення та аналізу музичного матеріалу</p> <p>РН8 Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.</p> <p>РН 10 Володіти базовими знаннями, практичними навичками організаційної та творчої роботи з ансамблевим колективом.</p> <p>РН 12 Володіти термінологією музичномистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.</p> <p>РН 13 Вміти здійснювати педагогічну діяльність.</p> <p>РН 14 Використовувати на професійному рівні методи та прийоми викладання вокалу.</p> <p>РН 15 Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва.</p> <p>РН 23 Знати специфіку та демонструвати володіння мовною та акторською майстерністю.</p> <p>РН 24 Володіти методами опрацювання методичної літератури, узагальнення та аналізу музичного матеріалу для подальшої розробки методики викладання фахових дисциплін.</p>
--------------------------------------	--

4. Критерії оцінювання результатів навчання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою (для екзамену)	Критерії оцінювання виконання
90 – 100	A	відмінно	Високий рівень знання методик викладання предметів вокальних дисциплін. Достатньо високий рівень знання теоретичних основ курсу. Є навички, необхідні для викладацької роботи, здатний систематизувати та узагальнювати набуті знання, може самостійно виправляти допущені помилки.

82-89	B		Достатньо високий рівень знання теоретичних основ курсу. Студент добре виконав основні завдання із практичної та самостійної роботи, які відповідають програмним вимогам. Студент володіє методами викладання хороших дисциплін, здатний систематизувати та узагальнювати набуті знання, може самостійно виправляти допущені помилки.
74-81	C	добре	
64-73	D	задовільно	Студент виконав основні завдання із практичної та самостійної роботи, які в достатній мірі відповідають програмним вимогам. Виявив в цілому знання методичних принципів викладання вокальних дисциплін, має достатні знання з теоретичного та практичного матеріалу курсу.
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	Низький рівень знання теоретичних основ курсу. Відсутність навичок, необхідних для викладацької роботи. Погане відвідування занять.
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Повна відсутність знань з предмету. Відсутність мотивації вивчення курсу; Регулярна без поважних причин відсутність на заняттях та на екзамені.

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- поточний контроль – усне опитування, виконання індивідуальних практичних завдань, тестування;
- підсумковий контроль – екзамен (усне опитування, письмове виконання практичного завдання).

5. Структура навчальної дисципліни.

Розділ 1. Методика викладання індивідуальних предметів

Тема 1. Знайомство з предметом. Зміст та завдання курсу. Основні методичні положення курсу.

Місце курсу у підготовці фахівця вокальної справи. Предмети вокальної спеціалізації. Основні положення курсу. Огляд навчально-методичної літератури.

Тема 2. "Основи охорони праці та безпеки життєдіяльності в музично-виконавській і педагогічній галузі".

Створення безпечних і здорових умов для праці та навчання. Кибербезпека, як складова безпеки життєдіяльності. Правила поведінки під час артилеристських і мінометних обстрілів.

Тема 3. Програма «Сольний спів»

Характеристика програми. Завдання, зміст та методи вивчення дисципліни. Значення вокальної техніки у співочій практиці. Програмні вимоги до курсу та розподіл їх по семестрах. Вибір програми з урахуванням індивідуальних здібностей співака.

Тема 4. Складання індивідуальних планів з сольного співу.

Вимоги до складання планів. Технічна та художня сторона плану. Коротка характеристика учня.

Тема 5. Структура уроку сольний спів та методи його організації та проведення.

Відомості про авторів музики та тексту. Аналіз технічних та художніх засобів у творі. Гра розспівок. Спів-показ вокальної партії. Вокальні засоби виразності. Виступ на іспиті.

Тема 6. Робота голосового апарату при співі. Початковий період навчання співу.

Основні принципи постановки голосового апарату. Співоче дихання. Голосоутворення. Співочі регістри. Висока позиція звуку. Вокальне позіхання. Роль нижньої щелепи у процесі вірного звукоутворення. Співоче вібрато.

Тема 7. Способи удосконалення голосу учня та значення музично-педагогічного матеріалу для його розвитку. Сучасні методи виховання співака.

Історія розвитку світової вокальної методики. Короткий огляд. Вокальні школи сучасності.

Тема 8. Методика проведення занять з Класу ансамблю.

Характеристика програми. Мета, завдання, зміст курсу. Формування знань та навичок роботи в класі ансамблю. Складання робочих планів.

Тема 9. Структура уроку Клас ансамбля.

Відомості про авторів музики та тексту. Аналіз технічних та художніх засобів у тво. Показ кожної вокальної партії. Вміння зіграти одну вокальну партію, а проспівати другу. Вокальні засоби виразності. Виступ на іспиті. Емоційна складова творів.

Тема 10. Методичні основи проведення індивідуальних занять з постановки голосу.

Роль володіння голосом у роботі з хормейстерами та бандуристами. Розспівування. Вокальні вправи. Спів вокалізів. Старовинних арій. Народна пісня- основа виховання гнучкості голосу. Спів творів різних стилів та напрямків.

Тема 11. Планування і проведення уроку «Педагогічна практика» .

Особливості роботи на занятті « Педагогічна практика».

Тема 12. Складання індивідуальних планів зі студентом педагогічної практики.

Вимоги до складання планів. Технічна та художня сторона плану. Коротка характеристика учня.

Тема 13 Планування і проведення уроку «Культура мови»

Роль предмету «Культура мови» у професійному формуванні співака. Особливості викладання предмету. Індивідуальні проблеми у вимові приголосних.

Розділ 2. Методика викладання групових предметів

Тема 14. Планування і проведення уроку «Методика навчання співу» .

Ознайомлення з програмою «Методика навчання співу». Створення особистих конспектів, оглядового матеріалу. Робота з допоміжною методичною літературою.

Тема 15. Планування і проведення уроку «Охорона дитячого голосу».

Ознайомлення з навчальною програмою « Охорона дитячого голосу». Планування заняття. Застосування інтернет ресурсу. Робота з методичною літературою.

Тема 16 Методика та проведення занять « Методико-виконавського аналіз педагогічного матеріалу».

Ознайомлення з навчальною програмою « Методико-виконавського аналіз педагогічного матеріалу». Складові дисципліни. Мета та завдання курсу. Методичні рекомендації щодо організації практичних занять.

Тема 17. Опрацювання приблизного репертуарного списку

Принципи підбору репертуару згідно вікових особливостей. Твори з супроводом та без нього. Класичні західноєвропейські твори з супроводом. Українські твори. Сучасна музика українських композиторів. Обробка народної пісні. Нотні видання.

Тема 18. Історія виконавства

Ознайомлення з навчальною програмою «Історія виконавства». Складові дисципліни. Мета та завдання курсу. Методичні рекомендації щодо організації практичних занять.

Тема 19. Створення програм для державного іспиту.

Особливості підбору репертуару студентам до державного іспиту. Робота студента з концертмейстером. Особливості концертного виступа.

Тема 20. Основні методичні принципи проведення лекційних курсів.

Лекція повинна читатись відповідно до змісту програми, із дотриманням тем лекційних занять; лекція повинна містити новини галузі; надається право

читати лекцію найдосвідченішим викладачам; дотримання вимог міждисциплінарних зв'язків; Вимоги до лектора. Типи та види лекцій.

Тема 21. Методичні принципи проведення семінарських занять

Головна мета семінару полягає в наданні студентам можливості практичного використання теоретичних знань в умовах, які моделюють форми діяльності науковців. Розвиток творчого мислення. Самостійна робота студента при підготовці до семінару .Функції семінару. Види семінарів.

Тема 22. Підсумковий контроль та критерій оцінювання знань індивідуальних занять .

Заліки. Екзамени. Концертна діяльність.

Тема 23. Підсумковий контроль та критерій оцінювання знань групових занять.

Усне або письмове опитування. Тестування.

Назви змістових розділів і тем	Кількість годин			
	денна форма			
	усього	у тому числі		
лекц		сем.	с.р.	
1	2	3	4	5
Розділ 1. Методика викладання індивідуальних предметів				
Тема 1. Знайомство з предметом. Основні методичні положення курсу.	3	1		2
Тема 2. Програма «Сольний спів»	3	1		2
Тема 3. Складання індивідуальних планів з сольного співу.	6	2		4
Тема 4. Структура уроку сольний спів та методи його організації та проведення.	6	2		4
Тема 5. "Основи охорони праці та безпеки життєдіяльності в музично-виконавській і педагогічній галузі"	6	2		4
Тема 6. Робота голосового апарату при співі. Початковий період навчання співу.	6	2		4
Тема 7. Способи удосконалення голосу учня (студента) та значення музично-педагогічного матеріалу для його розвитку. Сучасні методи виховання співака.	12	3	1	8
Тема 8. Методика проведення занять з Класу ансамблю.	6	2		4

Тема 9. Структура уроку Клас ансамбля.	6	2		4
Тема 10. Методичні основи проведення індивідуальних занять з постановки голосу.	9	2	1	6
Тема 11. Планування і проведення уроку «Педагогічна практика»	6	2		4
Тема 12. Складання індивідуальних планів зі студентом педагогічної практики.	9	2	1	6
Тема 13 Планування і проведення уроку «Культура мови»	12	3	1	8
Разом за розділом 1	90	26	4	60
Розділ 2. Методика викладання групових предметів				
Тема 14 Планування і проведення уроку «Методика навчання співу» .	12	4		8
Тема 15. Планування і проведення уроку «Охорона дитячого голосу».	15	4	1	10
Тема 16. Методика та проведення занять « Методико-виконавського аналіз педагогічного матеріалу».	12	4		8
Тема 17. Опрацювання приблизного репертуарного списку	15	4	1	10
Тема 18. Історія виконавства	6	2		4
Тема 19. Створення програм для державного іспиту.	15	4	1	10
Тема 20. Основні методичні принципи проведення лекційних курсів.	3	1		2
Тема 21. Методичні принципи проведення семінарських занять	6	1	1	4
Тема 22. Підсумковий контроль та критерій оцінювання знань індивідуальних занять .	3	1		2
Тема 23. Підсумковий контроль та критерій оцінювання знань групових занять.	3	1		2
Разом за розділом 2	90	26	4	60
Усього годин	180	52	8	120

6. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		денн е
1	Методи виправлення недоліків у співі на заняттях «Сольний спів», «Клас ансамблю»	1
2	Дидактичні принципи побудови навчальної програми	1
3	Складання орієнтовного репертуару для співаків фахового музичного закладу	1

4	Робота над вокальною манерою в ансамблі	1
5	Значення старовинної арії в удосконаленні вокальних здібностей академічного співака.	1
6	Взаємодія предметів «Педагогічна практика» та «Методико-виконавського аналіз педагогічного матеріалу».	1
7.	Роль сценічної підготовки в класі співу. Культура поведінки на уроці і на сцені.	1
8.	Артикуляція, дикція. Їх значення у співочому процесі.	1
	Усього	8

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		денн е
1	Основні методичні положення курсу.	2
2	Методика співу.	2
3	Складання індивідуальних робочих планів .	4
4	Методична розробку уроку з сольного співу.	4
5	Анатомія голосового апарату.	4
6	Складання програми з предмету «Сольний спів» на I півріччя навчального року.	8
7	Складання програми з предмету «Клас ансамблю» на I півріччя навчального року.	4
8	Особливості ансамблевого співу.	6
9	Індивідуальний підхід та особливості в роботі з предмету «Постава голосу» з хорове диригування та народні інструменти (бандура)	6
10	Знайомство з програмою «Педагогічна практика»	4
11	Складання індивідуальних планів зі студентом педагогічної практики.	8
12	Знайомство з програмою «Культура мови».	8
13	Знайомство з програмою «Методика навчання співу». Складання плану уроку.	8
14	Гігієна голосу. Професійні захворювання з голосового апарату. Захворювання дихальних шляхів. Гострі захворювання, хронічні.	10
15	Робота з щоденником – практиканта. Навички заповнення щоденника – практиканта.	8
16	Опрацювання приблизного репертуарного списку	10

17	Типи вокальної мелодики. Мелодика bel canto різних національний вокально-виконавських шкіл	4
18	Створення програм для державного іспиту.	10
19	Лекція: поняття, функції, види, принципи.	2
20	Інноваційні методи і форми проведення семінарських занять	4
21	Прослуховування конкурсних відео записів. Аналізування. Висновки з приводу прослуханої програми.	2
22	Створення екзаменаційного тесту з «Методики навчання співу»	2
Усього		120

7.Методичні рекомендації.

Розділ I. Методика викладання індивідуальних дисциплін

В даний розділ входять такі дисципліни: Сольний спів, Клас ансамблю, Постановка голосу, Педагогічна практика, Культура мова. У процесі навчання здобувач має опанувати складання індивідуальних планів з урахуванням особистих здібностей студента фахової передвиші, що надасть більш обґрунтовано зробити підбір вокальної програми (або літературного тексту з «Культури мови»).

Індивідуальний план складається з повної характеристики студента:

- Прізвище, ім'я, по батькові
- Дата, рік народження
- Голосові дані (діапазон, тембр, наявність співочого дихання, вади голосу (сип, тремоляція, гнувавність тощо) чи артикуляційного апарату (дефекти в промовленні деяких приголосних, які потребують більшої уваги)
- Темперамент
- Музичність
- Артистичність

Наступним кроком є вибір програми, яка повинна відповідати індивідуальним можливостям студента та удосконаленню його вокально-технічних і

виконавських здібностей. Робота над приблизним репертуарним списком вокальних творів для професійно-обгрутованого підбору програми того чи іншого студента з урахуванням його індивідуальних можливостей.

Розділ 2. Методика викладання групових предметів

В даний розділ входять такі дисципліни: Методика навчання співу, Охорона дитячого голосу, Методико-виконавський аналіз педагогічного матеріалу, Історія виконавства. У процесі навчання здобувач має опанувати:

- складання плану лекційного (поурочного) заняття,
- вміння працювати з робочими програмами курсів,
- робота над послідовністю викладених матеріалів,
- пошук новітніх досліджень,
- застосування таких засобів демонстрації, як презентація.
- Формування різновидів опитування: усне опитування, складання та проведення тестів до тем предметів ; реферати, доповіді на задану тему.
- Робота над приблизним репертуарним списком вокальних творів в рамках дисципліни «Методико-виконавський аналіз педагогічного матеріалу»
- Застосування цифрових технологій, відео – демонстрацій тощо.

Приблизний репертуарний список вокальних творів.

Вокалізи

Вокалізи є технічною складовою в роботі над удосконаленням голосу і опануванням різних видів техніки (*legato*, *staccato*, різні види акцентів тощо). В залежності від того для якого голосу буде вибраний вокаліз він може бути транспозиційований в комфортну для роботи з голосом тональність.

Ф.Абт, В.Борков, Н.Ваккаї, І.Вілінська, О.Воронін, Г.Зейдлер, Дж.Конконе, М.Маркезі, Г.Панофка, Н.Порпора, Н.Татарінова, І.Францескевич.

Старовинні арії

Певні старовинні арії також мають універсальну форму виконання, як жіночу так чоловічу. Тому в данному репертуарному списку будуть наведені арії, які можна транспозиціювати в залежності від виконавця.

1. Astorga. Vo cercando
2. G.Paisiello. Ave Maris Stella
3. Gasparini. Lasciar d`amarti
4. H.Handel. Dignare
5. H.Handel. Pena Tirana
6. De Luca. Non posso disperar
7. Giordani. Caro mio ben
8. Durante. Danza, danza...
9. Cavalli. Dolce amor, bendato Dio
10. Cavalli. Donzelle, fuggite
11. Caldara. Come raggio di sol
12. Caldara. Sebben crudele
13. Carissimi. No, no, non sis peri
14. Falconieri. Bella porta di rubini
15. Mancini. Dir ch`io t`ami
16. Marcello. Il mio bel foco
17. Paisiello. Nel cor piu non mi sento
18. Pergolesi. Nina (canzonetta)
19. Scarlatti. Le violette
20. Scarlatti. O cessate di piagarmi
21. Stradella. Così, Amor, mi fai languir

Романси

Сопрано

1. Tosti. Van gli effluvi della rose
2. V.Chiara, A.Genise. La Spagnola
3. L. van Beethven. Marmotte
4. F.Mendelssohn. Lieblingsplatzchen
5. Ф.Шопен. Бажання
6. R.Schumann. Morgentau
7. О.Білаш, С.Пушик. На горою місяць повен
8. О.Білаш, Л.Денисенко. Зозуленчині черевички
9. А.Кос-Анатольський, І.Кутеня. Пастушка
- 10.Сл.і музика А.Кос-Анатольського. Коли заснули сині гори
- 11.М.Лисенко, Л.Українка. Не дивися на місяць весною
- 12.К.Стеценко, В.Самійленко. Вечірня пісня
- 13.Б.Янівський, П.Шкараб'юк. Журавочка

Меццо-сопрано

1. E.Grig. Skovsang
2. Ж.Векерленю Младая флора
3. Ф.Шопен. Бажання
4. Г.Майборода, В.Сосюра. Не сумуй
5. М.Жербін, Л.Українка. Останні квіти
6. W.A.Mozart. Des kleinen Friedrichs Geburtstag
7. Ф.Шуберт. Жалоба дівчини
8. Р.Шуман. Ти як квітка чарівна
9. Ф.Шуберт. Лісовий цар

Тенор

1. Гайдн. Liebes Madchen hor mir zu
2. Grig. Skovsang
3. М.Лисенко, Л.Українка. Не дивися на місяць весною
4. Гріг. Кохаю тебе
5. Шуман. Лотос
6. М.Лисенко. Буває іноді старий

7. Монюшко. Персик
8. М.Лисенко, М.Старицький. Ніч, яка місячна

Баритон (бас)

1. Григ Лісова пісня
2. М.Лисенко. Минають дні
3. М.Лисенко. Буває іноді старий
4. Л.Острін, Т.Шевченко. Думи мої
5. Б.Лятошинський. Був цар
6. Шуберт. До музики
7. М.Лисенко, М.Старицький. Ніч, яка місячна

Українські народні пісні

1. Кладочка в обр. А.Омельченка
2. Лугом іду коня веду в обр. М.Лисенка
3. Спать мені не хочеться в обр. Л.Кауфмана
4. Спать мені не хочеться в обр. О.Чишка
5. Грицю, Грицю до роботи в обр.В.Косенка
6. Дощик в обр.М.Лисенка
7. На городі будяк з збірника Я Бігдая
8. Нащо мені чорні брови в обр.Л.Кауфмана
9. Нащо мені чорні брови в обр.Н.Маркевича
- 10.Ой важу, я важу в обр.А.Чишка
- 11.Мав я раз дівчиноньку в обр. Т.Шерстюк
- 12.Ой не світе місяченьку в обр. Л.Кауфмана
- 13.Ой піду я до млина в обр.Б.Лятошинського
- 14.Ой піду я до млина в обр. М.Лисенка
- 15.Ой ходила дівчина бережком в обр.М.Лисенка
- 16.Ой зелена полонина в обр. А.Кос-Анатольського
- 17.Паде дощ в обр.В.Шпакова
- 18.Серед села дичка в обр.М.Стецюна

8. Методи навчання

Пояснювально - ілюстративний; репродуктивний; метод проблемного викладу; дослідницький метод.

9. Форми та методи контролю (поточного та підсумкового)

Усне опитування, письмове тестування, оцінка за виступ на семінарі, екзамен.

10. Схема нарахування балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота								
Розділ 1								
T1-2	T3-4	T5-6	T7	T8	T9	T10	T11	T12
5	5	5	5	5	5	5	5	5

Поточне тестування та самостійна робота							Екзамен	Сума
Розділ 2								
T13-16	T17	T18	T19	T20	T21	T22	20	100
5	5	5	5	5	5	5		

11. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

12. Методичне забезпечення

1. Робоча програма навчальної дисципліни.
2. Методичні рекомендації до самостійної роботи.
3. Аудіо- та відео -записи.

13. Рекомендовані джерела інформації

1. Антонюк В. Г. Вокальна педагогіка (сольний спів): Підручник / В. Г. Антонюк. – К.: ЗАТ “Віпол”, 2007. – 174 с.

2. Бриліна В. Л. Вокальна професійна підготовка вчителя музики: методичний посібник для викладачів та студентів вищих педагогічних та мистецьких закладів / В. Л. Бриліна, Л. М. Ставінська. – Вінниця: Нова Книга, 2013. – 120с.3

3. Гмиріна С. В. Вплив вокально-технічних вправ для солістів-вокалістів на процес звукоутворення. // Збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції “Професійна мистецька освіта і художня культура: виклики XXI століття” / С. В. Гмиріна. – К., 2014. – 16-17.10. – С. 586–592.

4. Жишкович М. А. Основи вокально-педагогічних навичок: метод, поради [для студ. вокальних ф-тів вищ. навч. закл. культури і мистецтв III-IV рівнів акредитації] / Мирослава Жишкович. – Львів: Львів. держ. музична акад. ім. М. В. Лисенка, 2007. – 44 с.

5. Карпов В. В. Регістри співочого голосу та значення врахування їх особливостей у педагогічній і творчій роботі / В. В. Карпов // Культура народів Причорномор’я. – К., 2014. – № 278, Т. 2. – С. 105–107.

6. Падалка Г. М. Педагогіка мистецтва : (теорія і методика викладання мистецьких дисциплін) / Г. М. Падалка. – К.: Освіта України, 2008. – 274 с.

7. Ткаченко З. Формування вокальних навичок майбутніх учителів музичного мистецтва на заняттях з постановки голосу / Зоя Ткаченко // ISSN 2075146X. Витоки педагогічної майстерності. – 2015. – Випуск 16. – С. 268–273.

8. Гнідь Б.П. Історія вокального мистецтва. Київ: НМАУ, 1997. 320с.

9. Касьяненко М. Барочна вокальна стилістика як виконавська проблема (стратегії класу Є.Мірошніченко) //Аспекти історичного музикознавства: збірник наукових статей. Харків, 2017. Вип. 10. – С.266-285.

10. Соболева О.Д. Вплив української народної пісні на формування та розвиток співака-початківця. //Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв, 2011. Вип. 4. – С.234-237.

11. Кириченко О., Кириченко Ю. Сценічне хвилювання: причини виникнення і способи подолання.//Вісник Закарпатської академії мистецтв, 2019. Вип.13. – С.202-206

12. Саннікова О.П., Саннікова А.О. Сценічні бар'єри: диференціально-психологічний підхід // Монографія. Одеса, 2014, 237 с.

МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ СПЕЦІАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

Програма та навчально-методичні матеріали для здобувачів IV курсу

галузь знань 02 «Культура і мистецтво»
спеціальність 025 «Музичне мистецтво»
освітньо-професійна програма
«Академічний спів»
перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Розробники:

викладач кафедри хорового диригування
та академічного співу
Олена Смирна

викладач кафедри хорового диригування
та академічного співу
Лія Третякова

Видається в авторській редакції

Підписано до друку 29.04.2024 р. Формат 60x84/16.
Гарнітура «Times». Папір для мн. ап.
Ум. друк. арк. 7,67. Обл.-вид. арк. 8,52.

Адреса редакції і видавця:

ХДАК, Україна, 61057, м. Харків, Бурсацький узвіз, 4
тел. (057) 731-27-83. e-mail: rvv2000k@ukr.net.

Свідоцтво про держреєстрацію ДК №3274 від 04.09.2008 р.